

Utbildningsdepartementet
Gymnasie- och
vuxenutbildningsenheten
Eva Lenberg

Er referens/dnr:
U2020/00129/GV

Remissvar från Trygghetsfonden TSL

Validering för kompetensförsörjning och livslångt lärande (U2020/00129/GV)

Trygghetsfonden TSL önskar anföra följande med anledning av förslagen i ovan rubricerat slutbetänkande.

Möjligheten till validering är ett viktigt verktyg i omställningsarbetet och Trygghetsfonden TSL anser att Valideringsdelegationens arbete har haft en positiv påverkan att stärka ambitionerna i Valideringsarbetet i Sverige. Genom att Trygghetsfonden TSL har haft möjlighet att som deltagare i Valideringsdelegationens expertgrupp påverka arbetet löpande anser vi att många av våra synpunkter har beaktats. Sammantaget är Trygghetsfonden TSL positiva till Valideringsdelegationens slutbetänkande som helhet. Nedan har vi valt att kommentera de delar som är särskilt viktiga att beakta ur ett omställningsperspektiv.

Kapitel 6. Generell reglering av validering – definition och koppling till SeQF

6.5.1 En ny definition av validering

Förslag: Validering ska definieras som en strukturerad process som innehåller fördjupad kartläggning, bedömning och ett erkännande av kunnande som en person besitter oberoende av hur det förvärvats.

Trygghetsfonden TSL tillstyrker Valideringsdelegationens förslag till definition. En gemensam definition är av vikt då det också idag råder många olika innebörder av begreppet i det operativa utförandet vilket försvårar för

Trygghetsfonden TSL som omställningsorganisations möjligheter att identifiera valideringsmodellerna.

6.5.2 Definitionen ska finnas kvar i skollagen

Förslag: Definitionen av validering ska även fortsättningsvis finnas kvar i skollagen. 20 kap. 42 § och 21 kap. 21 § skollagen ska därför ändras så att de anger att validering ska definieras som en strukturerad process som innehåller fördjupad kartläggning, bedömning och ett erkännande av kunnande som en person besitter oberoende av hur det förvärvats.

Trygghetsfonden TSL anser att det är av vikt att skapa ett nationellt sammanhållet system för validering. Ett sådant skulle underlätta validering som ett viktigt verktyg inom ramen för det omställningsarbete som Trygghetsfonden TSL utför. I denna är det av vikt att det finns en gemensam definition som bildar en bas för ett sådant system inkluderande den som används i skollagen. Trygghetsfonden TSL tillstyrker förslaget.

6.5.3 En ny förordning med generella bestämmelser om validering

Förslag: En förordning med generella bestämmelser om validering ska införas, den så kallade valideringsförordningen. Förordningen ska reglera validering av en persons förvärvade kunnande för att erhålla kvalifikationer eller delar av sådana kvalifikationer som omfattas av förordning (2015:545) om referensram för kvalifikationer för livslångt lärande (SeQF) samt för behörighet till utbildning som kan leda till sådana kvalifikationer, om inte annat föreskrivs i annan författning.

En gemensam och enhetlig definition av validering är en viktig utgångspunkt för en fortsatt utveckling av modeller och praktiker som får valideringsmodeller och strukturer att utvecklas och att fungera i praktiken. Valideringsdelegationens förslag om att det i valideringsförordningen ska finnas en hänvisning till skollagens definition är positivt.

Vi anser även att det är viktigt att former utvecklas för att de aktörer som har behörighet att göra bedömningar har en ackreditering eller motsvarande för att säkerställa både legitimitet och även kvalitet.

Trygghetsfonden TSL tillstyrker förslaget.

6.5.4 Begreppet validering ska införas även i högskolan och yrkeshögskolan

Förslag: En upplysning om att studenter respektive sökande kan erbjudas möjlighet till validering enligt valideringsförordningen ska tillföras i bestämmelser om möjlighet till tillgodoräknande inom utbildning och om behörighet för tillträde till utbildning i högskoleförordningen (1993:100) och i förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan.

Detta förslag bedömer vi stärker förutsättningarna för omställning för dem mitt i yrkeslivet där utbildning identifierats som vägen till en ny sysselsättning. Trygghetsfonden TSL tillstyrker detta förslag.

6.5.6 UKÄ och UHR ska ta fram rekommendationer för validering

Förslag: Universitetskanslersämbetet får i uppdrag att i samverkan med Universitets- och högskolerådet leda arbetet med att ta fram rekommendationer för lärosätenas arbete med validering.

Trygghetsfonden TSL tillstyrker förslaget.

Vi önskar samtidigt understryka vikten av att rekommendationerna för arbetet med validering innefattar att det ska vara enkelt att förstå hur man ansöker och genomför valideringen. Detta är något vi som omställningsorganisation upplever har varit utmanande för våra deltagare som vi hjälper till nytt jobb oavsett valideringsform.

Kapitel 7. Organisering, samordning och styrning

7.5.1 En övergripande nationell strategi för kompetensförsörjning och livslångt lärande

***Bedömning:** En övergripande nationell strategi för kompetensförsörjning och livslångt lärande bör tas fram. Strategiarbetet bör drivas gemensamt av berörda departement med en bred medverkan från arbetslivets organisationer, skolhuvudmännen, regioner och andra berörda aktörer. Strategin bör beslutas i form av en överenskommelse mellan regeringen och arbetsmarknadens parter. Av strategin bör framgå hur arbetet med att genomföra strategin ska organiseras.*

Trygghetsfonden TSL ställer sig positiva till att en nationell övergripande strategi för kompetensförsörjning och livslångt lärande utvecklas. Samtidigt är det viktigt att understryka att Valideringsdelegationens förslag i sin helhet utgör en mycket viktig pelare i ett strategiskt vägval i detta hänseende det vill säga att strategin inbegriper att vi har modeller och genomförandeprocesser som möjliggör erkännande av kunskaper som en person besitter oberoende av hur det förvärvats.

Kapitel 8 Finansiering för genomförande och utveckling

8.4.1 Utökade medel för kompetensförsörjning och livslångt lärande i nästa programperiod för socialfonden

Bedömning: I den kommande programperioden för europeiska socialfonden bör validering lyftas fram som ett verktyg såväl för kompetensförsörjning och livslångt lärande som för personer som står långt från arbetsmarknaden. Utökade medel bör avsättas för kompetensförsörjning och livslångt lärande där validering ingår som en avgörande beståndsdel. För projekt avseende validering bör medfinansieringen lösas med nationellt avsatta medel.

Trygghetsfonden TSL tillstyrker Valideringsdelegationens bedömning om att fonden bör avsätta medel för validering. Därutöver önskar Trygghetsfonden TSL tillägga att medel för kompetensutvecklingsinsatser som följd av validering är av stor vikt. En annan viktig dimension för att validering ska fungera är att dessa är tillgängliga tillsammans med att det finns modeller och processer för att kunna genomföra dessa i praktiken. Därför bör även satsningar från socialfonden genomföras för att stärka genomförandestrukturer framöver. För att skapa nationellt sammanhållna system är det av stor vikt att nationella medel avsätts för att stärka och utveckla sådana.

Kapitel 9. Kunskapsutveckling

9.3.3 Kompetensutveckling för utförare inom respektive utbildningssektor

Bedömning: Myndigheten för yrkeshögskolan, Statens skolverk och Universitets- och högskolerådet bör överväga hur de kan tillhandahålla kompetensutvecklingsinsatser inriktade på validering inom den egna sektorns utbildningar.

Trygghetsfonden TSL delar Valideringsdelegationens bedömning och understryker vikten av att kunskapsuppbyggnad sker på bred front gällande valideringar.

Kapitel 11. Validering inom kommunernas vuxenutbildning

11.3.1 Skyldighet att erbjuda inledande kartläggning av kunskaper och kompetens

Förslag: Hemkommunens skyldighet att tillhandahålla vägledning ska förtydligas genom att det anges i skollagen att hemkommunen är skyldig att erbjuda en inledande kartläggning av kunskaper och kompetens, inför utbildning eller prövning inom kommunal vuxenutbildning eller inför utbildning inom särskild utbildning för vuxna. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om inledande kartläggning. Statens skolverk ska i förordningen om vuxenutbildning bemyndigas att meddela ytterligare föreskrifter om inledande kartläggning.

Trygghetsfonden TSL tillstyrker detta förslag. Att stärka dessa möjligheter för individer skulle underlätta i omställningsarbetet för Trygghetsfonden TSL och dess deltagare i omställning.

11.3.2 Skyldighet att erbjuda elever inom komvux och särvox validering

Förslag: Huvudmannen ska erbjuda elever i kommunal vuxenutbildning och elever i särskild utbildning för vuxna att få sina kunskaper och sin kompetens validerade. Skyldigheten att erbjuda validering avser samtliga kurser som ingår i huvudmannens kursutbud.

Ett bemyndigande ska införas med innebörden att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får utfärda ytterligare föreskrifter om validering.

Det ska inte längre anges som villkor för statsbidrag i förordningen (2016:937) om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning att kommunerna ska erbjuda validering och att det ska framgå av ansökan att utbildningen inbegriper validering.

Trygghetsfonden TSL tillstyrker Valideringsdelegationens förslag. Det är även här viktigt att understryka att genomförandet av en validering ska vara lättillgänglig och enkel i sitt genomförande.

11.3.3 Efter en validering ska rektor utfärda ett intyg som beskriver elevens kunskaper

Förslag: Bestämmelsen i förordningen om vuxenutbildning att den som får sina kunskaper och sin kompetens bedömda vid en validering i kommunal vuxenutbildning och i särskild utbildning för vuxna ska ha rätt att få resultatet erkänt i ett intyg ska flyttas till 20 kap. 43 § och 21 kap. 22 § skollagen. Möjligheten att få skriftlig dokumentation efter en validering ska tas bort. 20 kap. 43 § och 21 kap. 22 § skollagen ska placeras under rubriken Intyg i respektive kapitel och en ny bestämmelse med gemensamma bestämmelser för intyg ska införas.

Bedömning: Skolverket bör tydliggöra hur elevens valideringsresultat kan synliggöras i de individuella studieplanerna.

Trygghetsfonden TSL tillstyrker detta förslag som stärker den enskildes möjligheter till ett intyg och därmed underlättar både för individen och för företagen.

Avslutningsvis vill vi passa på att rikta ett stort tack till Valideringsdelegationen för ett mycket gott utfört arbete som förflyttat positionerna i valideringsfrågan framåt i positiv riktning.

Trygghetsfonden TSL

Vd, Caroline Söder